

VN/1036/2025

Yhteistyöalueeneuvottelu läntinen YTA-alue

Aika: 14.2.2025 klo 11.30–15

Paikka: Kokoushuone Aleksanteri, Kirkkokatu 12, Helsinki

Alueen edustajat

Pohjanmaa

Anne Salovaara-Kero, aluehallituksen puheenjohtaja

Marina Kinnunen, hyvinvointialuejohtaja

Pia-Maria Sjöström, lasten, nuorten ja perheiden sektorijohtaja

Satakunta

Harri Lehtonen, aluehallituksen puheenjohtaja, (poistui klo. 13.36)

Tero Mäkiranta, vt. hyvinvointialuejohtaja

Sari Rantanen, sote-johtaja (etänä)

Marika Lanne, järjestämisjohtaja (etänä)

Jani Lavonen, ICT-johtaja (etänä)

Varsinais-Suomi

Sanna Vauranoja, aluehallituksen puheenjohtaja

Antti Parpo, järjestämisjohtaja

Mikko Pietilä, sairaalapalveluiden johtaja

Katariina Kauniskangas, YTA-sopimuksen pääkoordinaattori, johtava asiantuntija

Ville Kytö, TKIO-johtaja (etänä)

Puheenjohtaja

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Andreas Blanco-Sequeiros, johtaja, STM/OHO/OHJA

Pekka Tulokas, valmiusjohtaja, STM/TUTO/VAL

Elina Palola, johtaja, STM/YTO/LANU

Sirkku Pikkujämsä, lääkintöneuvos, STM/APO

Aleksi Yrttiaho, johtaja, STM/OHO/DITI

Teija Mikkola, neuvotteleva virkamies, VM/HVO

Antti Kuopila, neuvotteleva virkamies, STM/OHO (asiantuntijas sihteeri)

sekä ministeriön etäosallistuja ko. asian kohdalla

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat osastopäällikkö Kari Hakari avasi tilaisuuden klo. 11.30. Puheenjohtajat toivotti osallistujat tervetulleiksi ja toivoi neuvottelusta vilkasta keskustelua ja alueen tilanteen

VN/1036/2025

läpikäyntiä. Hän myös mainitsi, että YTA-kokonaisuutta tullaan kansallisella tasolla tarkastelemaan hallituksen kevään puoliväliriihessä.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Hyväksyttiin asialista, todettiin osallistujat ja esittäydettiin.

3. Yhteistyöalue-sopimuksen tilannekuva

Andreas Blanco Sequeiros

Sosiaali- ja terveysministeriön johtaja Andreas Blanco Sequeiros kävi läpi ministeriön näkökulmasta yhteistyöalueen yhteistyösopimusta. Länsi-Suomen YTA-sopimus on hyväksytty kesän 2024 aikana.

Sopimus liitetiedostoineen on kattava ja laaja kokonaisuus. Sopimuksen valmisteluryhmissä on ollut laaja ja monialainen osaamispohja. Sopimuksesta ja sen liitteistä löytyy hyviä peruselementtejä yhtenäisille tavoitteille ja toiminnalle; näitä ovat esimerkiksi strateginen yhteistyövisio sekä omien vahvuuksien tunnistaminen. Yhteistyöhön liittyvät muodot ovat selkeästi edelleen vasta muotoutumassa, mutta sopimuksesta löytyy hyviä elementtejä koskien hyvinvointialueiden työnjakoa, yhteistyötä ja yhteensovittamista sekä Länsi-Suomen yhteistyöalueen strategian toteuttamista kaksikielisyys huomioiden

Nykyinen Länsi-Suomen YTA-sopimus ei STM:n arvion mukaan ole riittävältä osin sote-järjestämislain YTA-pykälien, niitä tarkentavan YTA-sopimusasetuksen ja muun sote-järjestämisen lainsäädännön mukainen.

Avauspuheenvuoron jälkeen kuultiin alueen näkemykset YTA-sopimuksesta ja sen sisällöstä. Alueen puheenvuoroissa korostettiin toimivaa yhteistyötä, jota työryhmissä viedään eteenpäin. Alue hakee YTA-sopimuksesta aidosti yhteistyötä ja myös sitä kautta kustannussäästöjä. Alueella on suunnitelma sopimuksen konkretisoinnista, vastuunjaosta ja aikataulutuksesta.

Päätös: Kuultiin tilannekuva ministeriöiden ja alueiden tilanteesta. Keskustelu sisältöjen näkökulmista jatkuu kohdassa 4.

4. Yhteistyöalueen yhteistyön tilanne teemoittain

Teema: Erikoissairaanhoidon yhteistyö

Teemasta alusti ministeriön näkemyksen lääkintöneuvos Sirkku Pikkujämsä. Hän nosti esille (diat 9 ja 10) mm. kysymykset siitä, miten yhteistyöalueella suunnitellaan toimeenpantavan sairaala- ja päivystysverkostoa muuttavat terveydenhuoltolain säädökset ja alueiden omat muutosohjelmat, onko alueella suunniteltu omia yhteistyöselvityksiä erikoissairaanhoidon työnjaosta ja mitä toimenpiteitä aiotaan tehdä psykiatrian alojen järjestämisen turvaamiseksi.

VN/1036/2025

Alue totesi vastauksessaan alueen valmistelun olevan pääosin hyvähenkistä ja eteenpäin katsovaa, joiden tehtävien esim. päivystysrinkien kohdalla muutosvastarinta on varsin merkittävä. Yhteistyöalueen hyvinvointialueet ovat myös varsin erilaisia. Alue nosti vahvasti esiin huolen tietyistä kriisiytyvistä aloista (esim. psykiatria) joihin toivottiin vahvasti voimakkaita kansallisia toimia. Lisäksi alue toivoi investointien kansalliseen ohjaukseen tarkennuksia, erityisesti laitteen korjaamiseen tarvitaan enemmän joustoja alueille.

Teema: Valmius ja varautuminen

Teemasta alusti ministeriön näkemyksen valmiusjohtaja Pekka Tulokas. Valmius on merkittävästi kehittynyt hyvinvointialue-rakenteen myötä, valmiussuunnittelu on yhtenäistynyt ja tilanekuvan luominen ja ylläpito parantunut. Viiden YTA:n malli on kulmakivi valtakunnalliseen suunnitteluun. Valmiuskeskukset ohjaavat valmiussuunnittelua.

Kriittisen osaamisen varmistamiseksi alueilla tunnistetaan paikallisia kyvykkyyksiä ja luodaan YTA-tasoisia verkostoja esim. CBRN-varautumisen saralla. Materiaalista varautumista tehdään YTA:n laajuisena ja hyvinvointialueet erikoistuvat sotespesifeistä uhkaskenaarioista valittujen teemojen mukaisesti ja varautuvat tukemaan koko YTAa oman skenaarionsa raameissa. Huoltovarmuuskeskuksen kanssa tehdään yhteistyötä tässä materiaalisessa varautumisessa. Tilanekuvaa kootaan yhteiselle alustalle YTA-tasolla. Häiriötilanneviestintä toteutetaan YTA:n kattavasti samalla järjestelmällä.

Teema: Harvoin tarvittava tai erityisen vaativa sosiaalihuolto

Teemasta alusti ministeriön näkemyksen johtaja Elina Palola. Neuvottelun painopisteenä on alueen valmistelutilanne vaativien tai harvoin tarvittavien sosiaalipalvelujen osalta ja erityisesti keskusteluun nostetaan lastensuojelun ja yliopistosairaالاتasoisen lasten-/nuorisopsykiatrian hybridiyksiköt.

Keskusteltiin YTA-yhteistyötä edellyttävistä erityisesti vaativista (tai harvoin tarvittavista ja/tai asiantuntemuksen keskittämistä muutoin hyötyvistä) sosiaalihuollon palveluista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota edellyttävistä palveluista. Palvelu- ja yhteistyörakenteet edellyttävät kehittämistä lasten ja nuorten tarpeisiin vastaamiseksi kustannustehokkaasti; tästä kertovat esim. lastensuojelun jatkuvasti kasvavat kustannukset ja lasten ja nuorten mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyvät haasteet, joihin ei kyetä nyt lainkaan riittävästi vastaamaan.

Hallitus on tehnyt päätöksen lastensuojelun ja lasten-/nuorisopsykiatrian (sekä erityispedagogiikan) hybridiyksiköistä, joiden taustalla on lapsiasiavaltuutetun ehdotus. Läntiselläkin YTA-alueella todettiin tällaisen palvelun tarve, ja keskustelua käytiin siitä, mitä tällainen palvelu edellyttää ja tarvitaanko siitä erillistä säätelyä. Lisäksi todettiin mm. tarve keskittää vaativa

VN/1036/2025

lasten ja nuorten päihdehoito terveydenhuollon päävastuulla olevaksi palveluksi, alueelta kysyt-tiin lasten ja nuoren päihdepalvelujen varmistamiseksi ja mahdollisesti tähän tarvitta-vasta sääntelystä. Tällä hetkellä hyvinvointialueilla ei ole tarpeenmukaisia palveluja päihderiip-puvaisille lapsille ja nuorille. Esille nostettiin myös tarve päivittää yhteistyösopimusta 1.5.25 voimaan tulevan terapiatakuun menetelmien käyttöönottoon ja käyttöön liittyen sekä todettiin asiaan liittyvä eduskunnan lausuma. Kokonaisuudessa tarvitaan myös OKM/opetushallituksen kanssa käytävää keskustelua ja rakennettava parempaa yhteistyötä toimijoiden välillä.

Teema: ICT ja tiedonhallinta

Teemasta alusti ministeriön näkemyksen johtaja Aleksi Yrttiaho. Hän nosti esille mm. yhteis-työalueen suunnitelmat tarkentaa yhteistyöaluesopimukseen ICT:n ja tiedonhallinnan kirjauk-sia, jotta ne olisivat selkeästi seurattavia ja toimeenpantavia sekä miten yhteistyöalue on suun-nitellut etenevänsä vaiheittain tiedonhallinnan yhtenäistämässä siten, että hyvinvointialuei-den välisestä yhteistyöstä saadaan suurin hyöty? Miten tiedonhallinnan yhtenäistäminen tukee aikaisemmin nostettuja toiminnallisia muutoksia? Lisäksi hän nosti esille yhteistyöalueen tar-peen vahvistaa kyberturvallisuuskyykykyksiä sekä varmistaa kriittisen kyberturvallisuusosaa-misen.

Alueella valmistelun työryhmät pääsevät aloittamaan suunnitelmien jatkotyöstön ja niiden vai-heittaisen edistämisen helmikuussa, eli yhteistyötä alueella tehdään. Kehittämistoiminnan huo-lena on, että 2026 ulkopuolinen kehittämisraha loppuu, joten iso kysymys on, miten palvelu-tuotanto pystyy silloin ottamaan kustannukset itselleen vai väheneekö kehittäminen?

Alueella on yhteinen kehittämisen malli, tiedonhallintamalli, käsitemalli sekä KA-tavoiteku-vauksien säännöllinen läpikäynti: Näillä mahdollistetaan synkronoituhankintakalenteri ja en-tistä kustannustehokkaampi inhouse-yhtiön hyödyntäminen. Modulaarinen ja integraatiokyyv-käs järjestelmäympäristö mahdollistaa tarkoituksenmukaisten YTA-alueenlaajuisten resurssien käytön ja kyykykyksien yhteiskehittämisen. Kyberturvallisuuteen liittyen 2M-IT:n tuottama ky-berturvapalvelu on YTA-alueen yhdistävä tekijä ja tälläkin hetkellä tehokas keino hallita ja tur-vata toiminta muuttuvassa turvallisuusympäristössä. Valmiuskeskuksen roolia kyberturvallisuu-den kokonaisuudessa pitää suunnitella ja kehittää erityisesti yhteisen tilannekuvan raportoin-nin osalta.

Teema: TKKIO

Teemasta alusti ministeriön näkemyksen johtaja Jaska Siikavirta. Hänen nostojaan keskuste-luun oli mm. kysymys, miten YTA-alueilla on edistytty TKKI-toiminnan tavoitteiden ja toteutta-misrakenteiden yhteensovittamisessa, miten työnjako ja yhteistyö TKKI-toiminnan sisällöissä ja rakenteissa tukevat palvelujärjestelmän eri tasojen toimintaa ja ovatko tutkimus- ja koulutu-sorganisaatioiden osallistumisen edellytykset alueella riittävät.

VN/1036/2025

YTA-alueen strategiassa yksi menestystekijänä on laaja-alainen tutkimus ja kehittämistoiminta. Tutkimustoiminta on alueilla kasvussa ja palvelujärjestelmään ja perustason palveluihin (pth, sosiaalihuolto) liittyvän tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen on etenemässä alueilla, vaikka alueiden taloudellinen tilanne haastaakin kehittämistä. Alueellisena vahvuutena on traditio tutkimukseen liittyvästä yhteistyöstä. Haasteena taas näyttäytyy kertynyt kehittämisvelka. Lisätoimenpiteinä tarpeelliseksi nähdään nykyiseen toimintamalliin liittyvien riskien hallinta, joista esimerkkeinä sosiaalityön valtion tutkimusrahoituksen (sos.VTR) jakamisen sekä koulutuksen tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisen mekanismit. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rooli myös alueen elinvoiman kasvattajana on iso ja alueet tekevätkin paljon yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

Päätös: Kuultiin teemoittaiset tilannekuvat ministeriöiden ja alueiden tilanteesta sekä käytiin keskustelua. Yhteinen näkemys alueen tilanteesta syventyi sekä ministeriön että alueen näkökulmista.

5. Johtopäätökset ja jatkotoimet

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Mahdolliset jatkotoimenpiteistä kertoi johtaja Andreas Blanco Sequeiros. Mahdollisia jatkotoimenpiteiden vaihtoehtoja on tunnistettu viisi:

- Vaihtoehto 1: Hyvinvointialueet jatkavat voimassa olevilla tai vuoden 2025 aikana päivittyvillä yhteistyösopimuksilla vuoden 2025 ajan. *Nykyisen sote-järjestämislain mahdollistama.*
- Vaihtoehto 2: Yhteistyösopimusta on tarvittaessa muutettava. Muutos voi perustua yhden tai useamman hyvinvointialueen esitykseen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteeseen. *Nykyisen sote-järjestämislain mahdollistama.*
- Vaihtoehto 3: Valtioneuvosto tekee YTA-sopimukset soveltuvilta osin hyvinvointialueiden puolesta (voimaan 1.1.2026 voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti). *Nykyisen sote-järjestämislain mahdollistama.*
- Vaihtoehto 4: Sote-järjestämislain YTA-pykäliä ja/tai YTA-sopimusasetusta tarkennetaan ja velvoittavuutta lisätään niiden asioiden osalta, joista YTA-tasoisesti on sovittava. *Edellyttää HE sote-järjestämislaista ja/tai päivitettyä YTA-sopimusasetusta.*
- Vaihtoehto 5: Viidelle yhteistyöalueelle säädetään järjestämisvastuu erikseen määrätyistä palveluista/tehtävistä. *Edellyttää HE sote-järjestämislaista ja terveydenhuoltolaista sekä päivitettyä YTA-sopimusasetusta ja terveydenhuollon keskittämisesetusta.*

Neuvottelussa todettiin vaihtoehto 2 etenemisen kannalta järkevimmäksi. Lisäksi käytiin keskustelua YTA-sopimuksen muuttamisen prosessista. Ministeriöltä olisi tulossa aloite HE 210/2024 mukaisista muutoksista sekä siitä että sopimuksen päälinjat tulee hyväksyä aluevaltuustossa, mutta sopimuksen yksityiskohdista voisi sopia myös aluehallitustasolla.

VN/1036/2025

Alue toivoi vuoropuhelun jatkumista ministeriöiden kanssa ja tarkennuksia siihen, mitkä ovat ny-kyisen sopimuksen kipukohdat. Alueen näkökulmasta ei ole tarvetta suuriin suunnan muutoksiin, mutta useampia sopimuksen kohtia voidaan syventää.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee yhteenvedon ja ehdotuksen jatkotoimenpiteiksi
Päätös: Puheenjohtaja Hakari veti lopuksi neuvottelun yhteen. On muodostunut hyvä yhteinen tilannekuva, missä Länsi-Suomen yhteistyöalueen valmistelussa tällä hetkellä mennään. Sopimuksen hyväksymisen jälkeen työ on ollut aktiivista ja on edennyt ja täydentää sopimuksen puutteita suhteessa lainsäädäntöön.

6. Tilaisuuden päätös

Puheenjohtajat Kari Hakari päätti neuvottelun klo 14.40.

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Antti Parpo
Järjestämisjohtaja
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

VN/1036/2025-STM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Hakari Kari 913129191

2025-04-04

Alla mainittu asiakirja on allekirjoitettu X-SIGN sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Prosessin tunnus on 48220800-3b06-4296-8ffd-1a79aaf0cdbc.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja	ANTTI PARPO
Allekirjoitusaika	09.04.2025 09:55

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Länsi-Suomen YTA-neuvottelun pöytäkirja 14.02.2025.pdf (2319471d7cad231bc3cf031e7d6d1ac42f880c103a3905bc738265698093166f)
-----------	--

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Läntisen YTA-alueen neuvottelu

14.2.2025 klo 11.30–15

Kh Aleksanteri, Kirkkokatu 12, Helsinki

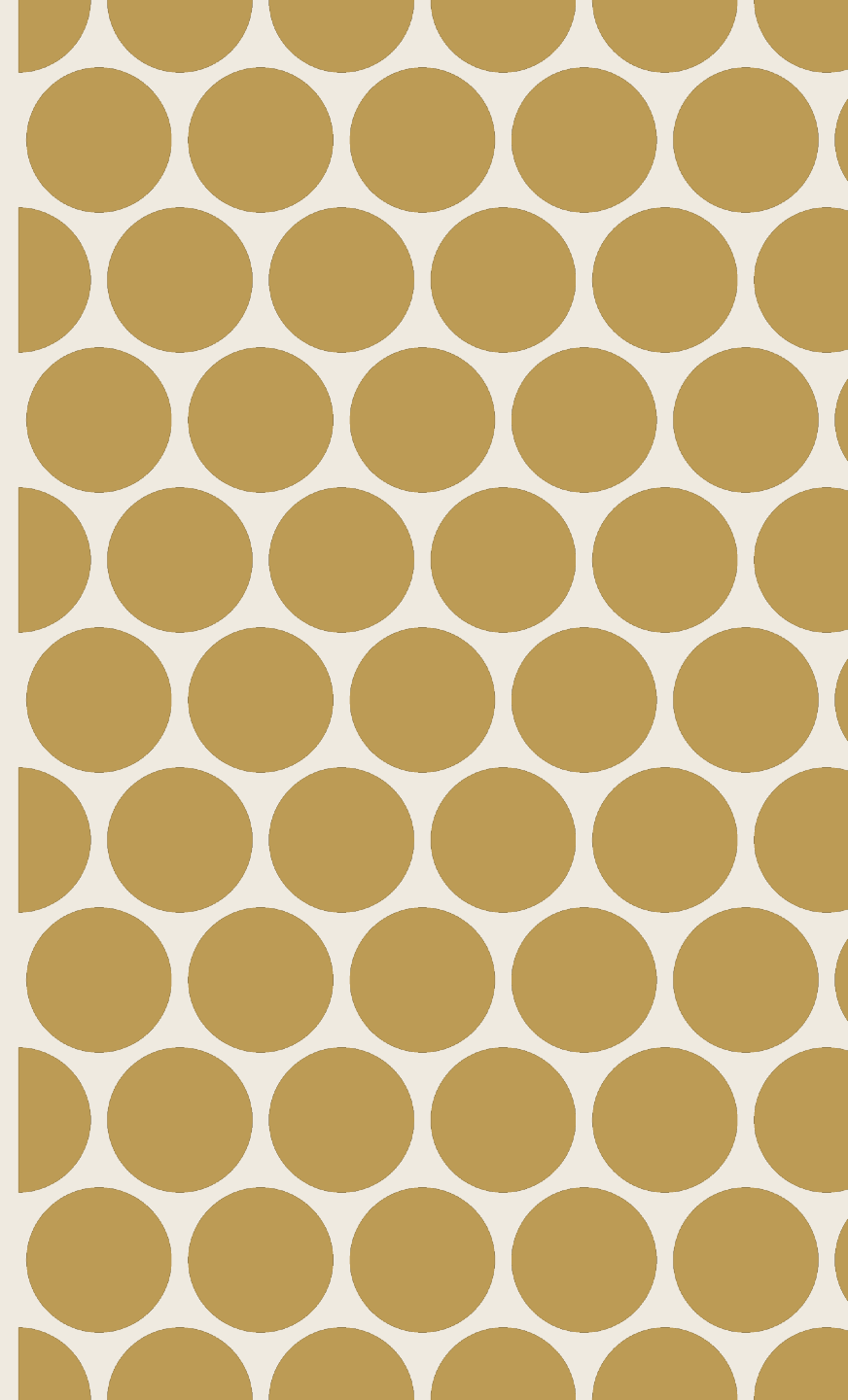
Asialista

1. Tilaisuuden avaus
2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen
3. Yleiskatsaus YTA-sopimuksen tilanteesta
4. YTA-neuvottelun teemat ja niiden sisällöt
5. Jatkotoimenpiteistä sopiminen
6. Tilaisuuden päätös

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Osallistujat kokoushuoneessa

Alueen osallistujat

- Anne Salovaara-Kero, aluehallituksen puheenjohtaja, Pohjanmaa
- Marina Kinnunen, hyvinvointialuejohtaja, Pohjanmaa
- Pia-Maria Sjöström, lasten, nuorten ja perheiden sektorijohtaja, Pohjanmaa
- Harri Lehtonen, aluehallituksen puheenjohtaja
- Tero Mäkiranta, vt. hyvinvointialuejohtaja, Satakunta
- Sari Rantanen, sote-johtaja, Satakunta
- Sanna Vauranoja, aluehallituksen puheenjohtaja, Varsinais-Suomi
- Antti Parpo, järjestämisjohtaja, Varsinais-Suomi
- Mikko Pietilä, sairaalapalveluiden johtaja, Varsinais-Suomi
- Katariina Kauniskangas, johtava asiantuntija/YTA-sopimuksen pääkoordinaattori, Varsinais-Suomi

Ministeriön osallistujat

- Kari Hakari, osastopäällikkö, STM/OHO/OHJA, pj
- Andreas Blanco-Sequeiros, johtaja, STM/OHO/OHJA
- Pekka Tulokas, valmiusjohtaja, STM/TUTO/VAL
- Elina Palola, johtaja, STM/YTO/LANU
- Sirkku Pikkujämsä, lääkintöneuvos, STM/APO
- Aleksi Yrttiaho, johtaja, STM/OHO/DITI
- Teija Mikkola, neuvotteleva virkamies, VM/HVO
- Antti Kuopila, neuvotteleva virkamies, STM/OHO

Osallistujat etäyhteydellä

Alueen osallistujat

- Marika Lanne, järjestämisjohtaja, Satakunta
- Jani Lavonen, ICT-johtaja, Satakunta
- Vesa Halonen, pelastusjohtaja, Varsinais-Suomi
- Erkki Penttinen, sektorijohtaja, Pohjanmaa
- Ville Kytö, TKIO-johtaja, Varha

Ministeriön osallistujat

Jaska Siikavirta, johtaja, APO/ASI

Heta Kulla-Mykkänen, erityisasiantuntija, YTO/LANU

Henna Leppämäki, erityisasiantuntija APO/PAL

Marjo Malja, sosiaalineuvos, TUTO/HYT

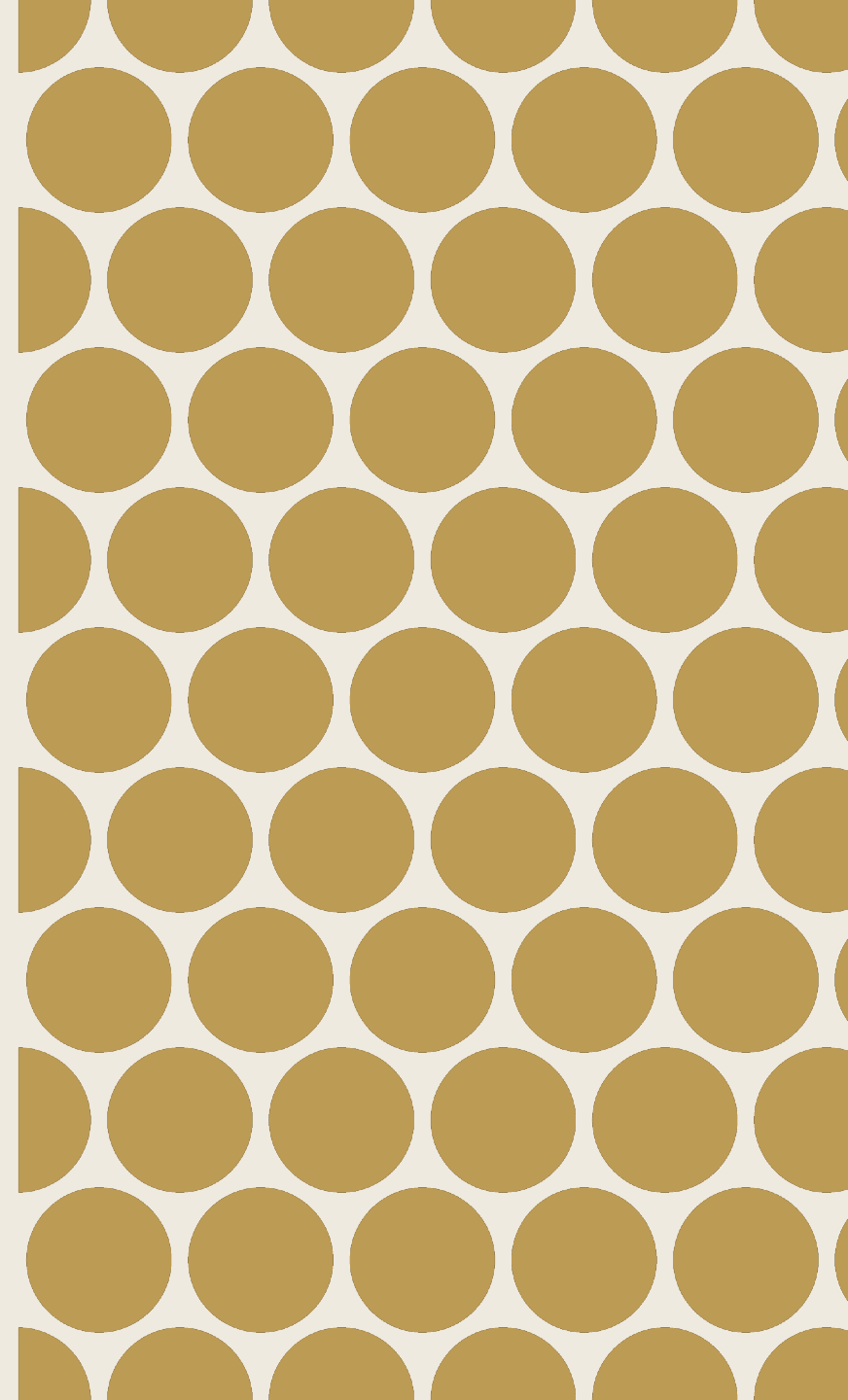
Katja Croell, arviointipäällikkö, THL

Vesa Syrjä, arviointipäällikkö, THL

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Yleiskatsaus YTA-sopimuksen tilanteesta

Yleiskatsaus YTA-sopimuksen tilanteesta

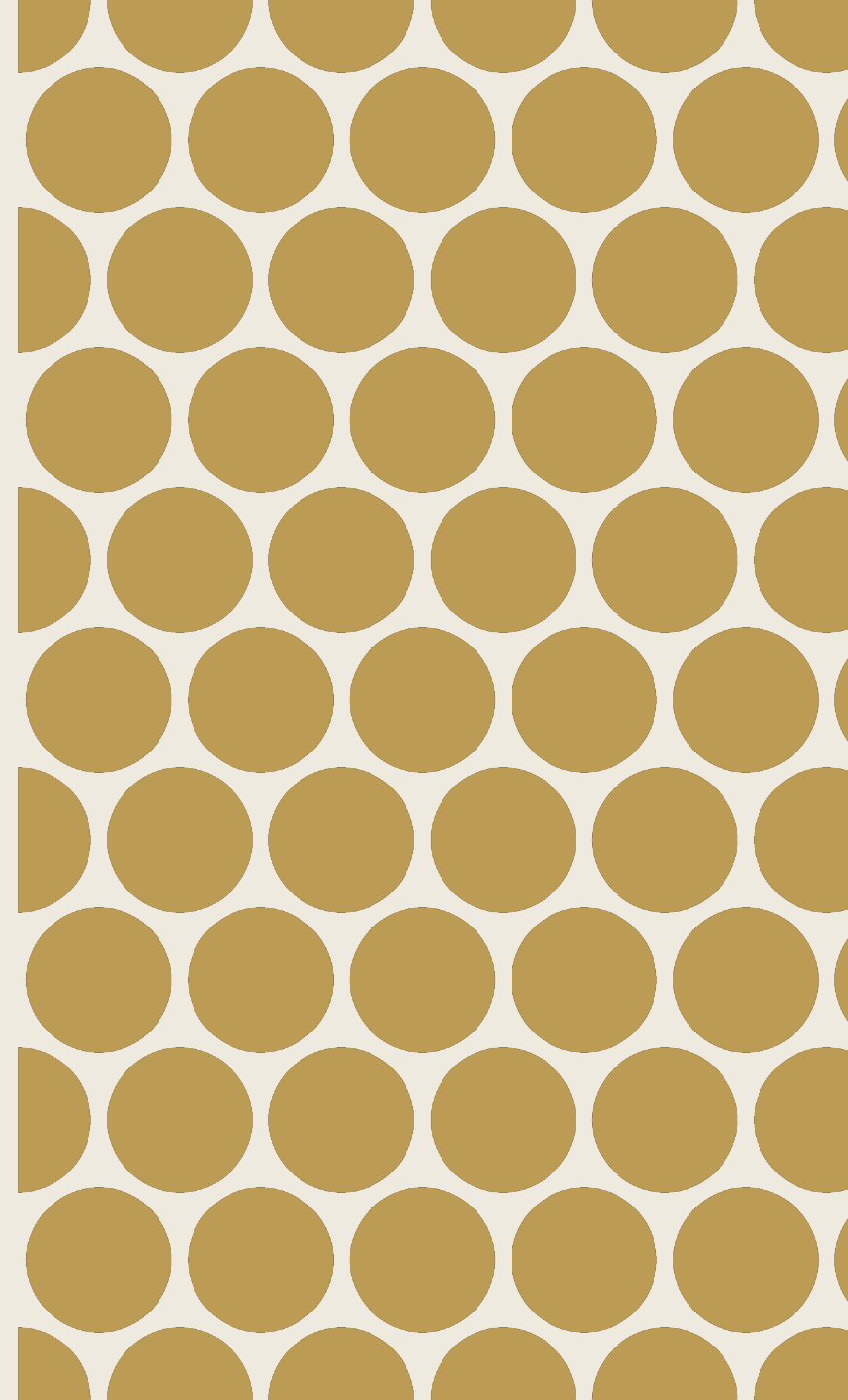

- Läntisen yhteistyöalueen yhteistyösopimus on hyväksytty yhteistyöalueen aluevaltuustoissa, kesällä 2024.
- Sopimus liitetiedostoineen on kattava ja laaja kokonaisuus. Sopimuksen valmisteluryhmissä on ollut laaja ja monialainen osaamispohja.
- Sopimuksesta ja sen liitteistä löytyy hyviä peruselementtejä yhtenäisille tavoitteille ja toiminnalle; näitä ovat esimerkiksi strateginen yhteistyövisio sekä omien vahvuuksien tunnistaminen.
- Yhteistyöhön liittyvät muodot ovat selkeästi edelleen vasta muotoutumassa, mutta sopimuksesta löytyy hyviä elementtejä koskien hyvinvointialueiden työnjakoa, yhteistyötä ja yhteensovittamista sekä Länsi-Suomen yhteistyöalueen strategian toteuttamista kaksikielisyys huomioiden:
- **Nykyinen Läntinen YTA-sopimus ei STM:n arvion mukaan ole riittävältä osin sote-järjestämislain YTA-pykälien, niitä tarkentavan YTA-sopimusasetuksen ja muun sote-järjestämisen lainsäädännön mukainen.**

Sosiaali- ja
terveysministeriö

YTA-neuvottelun teemat ja niiden sisällöt

Somaattinen erikoissairaanhoido

- Miten yhteistyöalueella suunnitellaan toimeenpantavan sairaala- ja päivystysverkostoa muuttavat terveydenhuoltolain säädökset ja alueiden omat muutosohjelmat?
 - Salon sairaalan muutosten vaikutukset muihin sairaaloihin? Pietarsaaren perusterveydenhuollon päivystys?
 - Potilasvirtojen ohjaaminen? Alueiden väliset sopimukset? Osaajien ja erityisosaamisen riittävyys? Leikkaustoimenpiteiden hankintasuunnitelmat?
 - 24/7 päivystyksen paineen hallinta: virka-aikaiset ratkaisut, kiirevastaanotot, kotiin viettävät ja digitaaliset palvelut?
- Onko yta-alueella suunniteltu lisää yhteistyöselvityksiä erikoissairaanhoidon työnjaosta?
- Minkä erikoisalojen järjestämisessä on vaikeuksia tai jopa kriisiytymistä (esim. silmätaudit)? Mitä toimenpiteitä alueella aiotaan tehdä?
- Mitä uusia yhteistyömuotoja alueella on suunniteltu?
 - Esimerkiksi: yhteiset virat tai osaajapooli? yhteiset päivystysringit?, toimintojen sopimusperusteinen keskittäminen? Muuta?

Psykiatrian alojen erikoissairaanhoido

- Mitä toimenpiteitä aiotaan tehdä psykiatrian alojen järjestämisen turvaamiseksi?
- Mitä yhteistyösopimuksessa on sovittu keskittämisesetuksen 4 §:n mukainen psykososiaalisten menetelmien alueellisen kokonaisuuden suunnittelun ja yhteen sovittamisen osalta ja mitä tullaan sopimaan alle 23-v terapiatakuun johdosta?
- Millaista yhteistyötä ja suunnitelmia YTA-alueella on erikoislääkärien (lasten-, nuoriso-, aikuispsykiatria) riittävyyden varmistamiseksi (mm. päivystystoiminta ja tahdosta riippumattoman hoidon järjestäminen)?

Alueen diat: YTA-sopimuksen sisältö / Teema: ESH

Sisältö sopimuksessa	Tarkempi kirjaus sopimuksesta	Toimeenpanon konkretiaa	Suunniteltu aikataulu	Lisätietoja
Erikoissairaanhoidon palvelukyvykkyys	Varmistetaan kyky tarjota ESH osaamista ja palvelua alueella kaikissa tilanteissa, kokonaistaloudellisuus huomioiden	Resurssiohjauksen kokonaisuudessa, YTA-joryn ohjausvastuu	Kokonaissuunnitelman tarkentuminen Q2/2025 aikana	
Erikoissairaanhoidon työnjako	ESH järjestämissopimuksella sovitun työnjaon ja käytänteiden päivittäminen	Sairaalajohtajat Varhan vetovastuulla	Tarkistetaan vuosittain, seuraava päivitys Q2/2025	Huom. Työnjako-asetus 4 § mukaiset tehtävät
Kriittisten resurssien yhteinen hyödyntäminen	Volyymien, rahoituksen riittävyyden ja osaamisen varmistamiseksi sovittava kriittisten resurssien jakaminen	Resurssiohjauksen kokonaisuudessa, YTA-joryn ohjausvastuu	Kokonaissuunnitelma 2025 aikana, edellyttää muiden kokonaisuuksien etenemistä	
Päivystysringit	Yhteisten ESH päivystysrinkien muodostamisen selvitys ja käyttöönotto	Päivystysten johtajat Varhan vetovastuulla	Selvitys ja suunnitelma valmistuu 2025 aikana	Myös pienten alojen konsultaatiot
Asiantuntijuuden jakaminen ja liikkuvuus toimintayksiköiden välillä	Luodaan vastuunjako ja konkreettiset edellytykset sille, että asiantuntijuus voidaan turvata kaikissa olosuhteissa	Laaja asiantuntijaryhmä Varhan HR-palveluiden vetovastuulla	Selvitys ja suunnitelma valmistuu 2025 aikana	Myös sosiaalihuollon asiantuntijuus
Lähetekriteerit hoitoon / palveluun	YTA-tasoisesti keskitetyn hoidon / palvelun yhtenäiset kriteerit ja tietopohja	Johtajaylilääkärit Varhan vetovastuulla	Kriteerit 2025-2026 aikana	
Hoitohenkilöstön ja muiden ammattiryhmien tehtäväkuvat ja roolit	Kriittisten ammattiryhmien tehtäväkuvien ja roolien yhtenäiset prosessit, niukkojen resurssien tarkoituksenmukainen käyttö	Henkilöstöjohtajat, professiojohtajat, palveluista vastaavat johtajat	2025 aikana (hoitohenkilöstö) 2026 alkupuolella (muut ammattiryhmät)	
Erikoistuvien lääkärien koulutuspolut	Koko aluetta hyödyntävät yhtenäiset koulutuspolut osaamisen turvaamiseksi	Lääkäreiden koulutuksesta vastaavat Varhan johdolla	Ensimmäinen suunnitelma Q2/2025 aikana	
Asiakas- ja potilasturvallisuus	Osaamiskeskusverkosto	Johtajaylilääkärit ja professiojohtajat Pohjanmaan johdolla	Verkoston kokoaminen vuoden 2025 aikana	
Menetelmien arviointi	Käyttöön otettavien ja käytöstä poistuvien menetelmien yhtenäinen arviointi	Johtajaylilääkärit ja professiojohtajat Varhan johdolla	Toteutukseen vuoden 2025 aikana	
Diagnostiikkapalveluiden yhteistyö	Tiiviimpi yhteistyö ja yhtenäiset käytänteet	Sairaala- ja diagnostiikkajohtajat Varhan johdolla	Yhtenäiset käytänteet käyttöön 2026	

Somaattinen erikoissairaanhoido 1/2

- Miten yhteistyöalueella suunnitellaan toimeenpantavan sairaala- ja päivystysverkostoa muuttavat terveydenhuoltolain säädökset ja alueiden omat muutosohjelmat?
 - Potilasvirtojen ohjaaminen? Alueiden väliset sopimukset? Osaajien ja erityisosaamisen riittävyys? Leikkaustoimenpiteiden hankintasuunnitelmat?
 - Päivystyksen osalta työnjako toimii keskittämisesetuksen mukaisesti. Maantiede edellyttää Pohjanmaalla hyvää omavaraisuutta, aikakriittiset lähimpään tertiäärisairaalaan (Tre, Uumaja), muuten TYKS
 - 24/7 päivystyksen paineen hallinta: virka-aikaiset ratkaisut, kiirevastaanotot, kotiin viettävät ja digitaaliset palvelut?
 - Ruotsin- ja muun kieliset yhteiset digitaaliset palvelut selvitetään YTA-tasolla

Päivystyspalvelujen muutokset yhteistoiminta-alueella:

- TYKS Salon sairaalan yöaikainen päivystys keskittyy TYKS kantasairaalan --> ei odoteta suurta vaikutusta resursointitarpeisiin, mutta tilannetta seurattava tarkasti
- Pietarsaaressa jatkuu pth 24/7 päivystys toistaiseksi (hallituksen päätös)
- Alueen päivystyspalveluja kehitetään kaikilla hyvinvointialueillamme aktiivisesti tavoitteena keventää ympärivuorokautisten päivystyspisteiden paineita. Keinot ja kehityskohteet tätä ajatellen ovat melko samat kaikilla hyvinvointialueilla pienin paikallisin variaatioin, joiden taustalla ovat mm. erot hyvinvointialueiden organisaatorakenteissa.
- Kotisairaaloimintaa kehitetään aktiivisesti
- Virka-aikaista yhteistyötä avopalveluiden kanssa kehitetään erityisesti kiirevastaanottoja lisäämään pyrkien, mutta tämän osalta rajoittavaksi tekijäksi muodostuvat niin työvoiman saatavuus- kuin osin tähän liittyvät kustannuskysymyksetkin.

Somaattinen erikoissairaanhoito 2/2

- Minkä erikoisalojen järjestämisessä on vaikeuksia tai jopa kriisiytymistä ?
 - **Varha:**
 - Erikoislääkäritilanne muutoin melko kohtuullinen, mutta psykiatripula varsin vaikea. Operatiivisten alojen hoitojonot ovat vaikeimmat kaihikirurgiassa, lanneselkäkirurgiassa ja plastiikkakirurgisissa toimenpiteissä.
 - **Satakunta**
 - Haasteita mm. keuhkosairaudet, onkologia, kuntoutus, diagnostiset erikoisalot, lastenneurologia
 - **Pohjanmaa:**
 - Psykiatria, silmätaudit, neurologia, ortopedia
- Mitä uusia yhteistyömuotoja alueella on suunniteltu?
 - Useilla erikoisaloilla yhteistyötä TYKSin ja alueen keskussairaaloiden välillä on tehty pitkään, mutta ostopalvelu näinkin koetaan melko kalliiksi.
 - Yhteisten virkojen ja osaajapoolien käyttöä useilla erikoisaloilla tullaan selvittämään, mutta työ on vasta aluillaan.
 - Maantiede muodoltaan pitkällä YTA:lla aiheuttaa haasteita erityisesti Pohjanmaalla, jossa luontevimmat yhteistyökumppanit olisivat läheiset hyvinvointialueet, joilla kuitenkin myös osaajapulaa.

Psykiatrian alojen erikoissairaanhoido

- Mitä toimenpiteitä aiotaan tehdä psykiatrian alojen järjestämisen turvaamiseksi?
 - Alueellisesti omat suunnitelmat.
- Mitä yhteistyösopimuksessa on sovittu keskittämisasiasetuksen 4 §:n mukainen psykososiaalisten menetelmien alueellisen kokonaisuuden suunnittelun ja yhteen sovittamisen osalta ja mitä tullaan sopimaan alle 23-v terapiatakuun johdosta?
 - Psykososiaalisten menetelmien osalta oli 23.1. YTA-alueen yhteiskokous, jossa suunniteltiin jatkoa sen jälkeen, kun RRP-rahoitus (jatkona STM hankerahoitukselle 2022-23) tähän kehittämiseen päättyy tämän vuoden aikana. Tarkoitus on jatkaa psykososiaalisten menetelmien osaamisen kehittämistä ja käyttöönottoa alueilla. Hyvinvointialueilla (Varha, Sata ja Pohjanmaa) on koordinaattorit ja mahdollisesti, jos rahoitus saadaan järjestettyä, YTA-alueen koordinaatit jatkuvat. Lisäksi HUSPsykiatria toteuttaa kansallista tukea. YTA-alueella jatkamme tämän asian edistämisen suunnittelua pienryhmässä. Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton jatkumon turvaaminen on kriittistä mielis-psykiatrian palvelujärjestelmän perustason ja etulinjapainotteisuuden vahvistamiseksi.
 - Alle 23-vuotiaiden terapiatakuusta ei ole YTA-alueella vielä keskusteltu.
- Millaista yhteistyötä ja suunnitelmia YTA-alueella on erikoislääkärien (lasten-, nuoris-, aikuispsykiatria) riittävyyden varmistamiseksi (mm. päivystystoiminta ja tahdosta riippumattoman hoidon järjestäminen)?
 - YTA-alueella ei ole erityisiä suunnitelmia yhteistoiminnasta.
 - Satakunnan psykiatrian vastuuyksikön päällikkö Jukka Kärkkäinen esittänyt ideana Satapsykiatrian yhden hoito-osaston kehittämiseen vaikeahoitoisten psykiatristen potilaiden hoito-osastoksi, josta myös Pohjanmaa ja Varha voisivat ostaa palveluja. Asiaa käsittelevät hyvinvointialueiden psykiatrian vastuuhenkilöt. Kaikilla alueilla on tunnistettu tarve, sairaansijat alueella eivät ole riittävällä tasolla vaikeahoitoisille potilaille.
 - Erityisen vaikeat lasten- ja nuorten psykiatriset potilaat (usein myös kehitysvamma ym.) tulisi keskittää

Havaintoja sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen ja valmiuden tilanteesta

Valmius on merkittävästi kehittynyt hyvinvointialue-rakenteen myötä

1. Valmiussuunnittelu yhtenäistynyt
2. Tilannekuvan luominen ja ylläpito

Asiat, joita tulee jatkokehityksessä huomioida

1. Valmiuskeskusten ohjaus vahvistuu. Miten se toimii mielestänne nyt?
2. Valmiussuunnittelun yhtenäisyys erityisesti hv-aluerajat ylittäviin häiriötilanteisiin
3. Kansallinen valmiussuunnitteluportaali kaikilla hyvinvointialueilla käytössä
4. Soten tilannekuva kehittyy yhteistyössä valmiuskeskusten ja THL:n kanssa. Toimiiko tilannekuvan jakaminen YTAlla ja kansallisesti?

Uudet säädökset ja YTA-sopiminen

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 luku HE 210/2024
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon **kansallinen valmiusryhmä** oltava nimettynä kaksi kuukautta lain hyväksymisen jälkeen. Edustajat viideltä yo-hyvinvointialueelta, yhdeltä muulta hyvinvointialueelta, Helsingin kaupungilta, HUS-yhtymästä ja valtiovarainministeriöstä. Nimeämispyynnöt lähtevät heti kun laki on vahvistettu.
- YTA-sopimuksissa sovittavia (Huom. Yhdessä STM:n kanssa):
 - Valmiuden säätelyn tasot ja hälytysjärjestelyt
 - Menettelyt eri valmiuden säätelyn tasoilla
 - YO-HVA:n tuki alueen muille hva:lle ja muiden hva:iden tuki yo-hva:lle
 - Periaatteet, joilla yta-alueen hva:n voimavaroja voidaan käyttää toisella yta:lla
 - Periaatteet, joilla yta:n hva:iden voimavaroja voidaan käyttää kansallisesti valtion viranomaisen kanssa sovittavalla tavalla
 - Muutoksia YO-hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän **hallintosääntöihin**
 - **Valmiuskeskuksen** vahvistuva ohjausrooli hyvinvointialueiden valmiussuunnittelussa

Alueen diat / Teema: Valmius ja varautuminen, YTA-sopimuksen sisällöt

Sisältö sopimuksessa	Tarkempi kirjaus sopimuksesta	Toimeenpanon konkretiaa	Suunniteltu aikataulu
Tilannekuva: - Tilannekuva- ja häiriötilanneviestijärjestelmä - Tilannekuvan kokoaminen ja analysointi	Yhtenäinen tilannekuvajärjestelmä ja häiriötilanteiden viestijärjestelmä sekä menettelyt kaikissa turvallisuustilanteissa	Valmius- ja turvallisuusjohtajat sekä valmiuskeskuksen ja pelastustoimen vastuulliset Varhan vetovastuulla	Etenemissuunnitelma kevään 2025 aikana
Valmiussuunnittelu: - Jatkuvuudenhallinta - Evakuointisuunnitelmat - HNS-toimintamalli - Varautumisen ja valmiuden yhteensovittaminen - Valmiuskeskuksen ohjausryhmä ja kustannusjako - Vastuut erityistilanteissa - Kyberturvastrategia	Yhtenäinen suunnittelu ja toteutus jatkuvuudenhallinnalle ja toimintamalleille eri turvallisuustilanteissa ja yhden hyvinvointialueen voimavarat ylittävissä häiriötilanteissa. Valmiuskeskuksen toiminnan ohjaus ja kustannusjako. Vastuista sopiminen erityistilanteissa ja johtovastuiden määrittämisen prosessi.	Valmius- ja turvallisuusjohtajat, pelastustoimen vastuulliset. Vetovastuutaho sovittu sisältökohtaisesti	Vuoden 2025 aikana
Viranomaisyhteistyö: - Varautuminen moniviranomaisyhteistyössä - Toimialojen yhteistyö eri turvallisuustilanteissa - Sosiaali- ja kriisipäivystyksen alueellinen osaaminen - Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö - Varmuusvarastointiyhteistyö	Sovitaan viranomaisyhteistyön lisäämisestä synergian ja yhteistyön edellytysten parantamiseksi, käytänteiden jakamiseksi ja toimintamalleista sopimiseksi eri turvallisuustilanteisiin.	Valmius- ja turvallisuusjohtajat, pelastustoimen vastuulliset, sosiaali- ja kriisipäivystyksen vastuulliset. Vetovastuu sovittu sisältökohtaisesti.	Vuoden 2025 aikana

Alueen dia / Teema: Valmius ja varautuminen

- Kriittisen osaamisen varmistamiseksi tunnistetaan paikallisia kyvykkyyksiä ja luodaan YTA-tasoisia verkostoja esim. CBRN-varautumisen saralla
- Materiaalista varautumista tehdään YTA:n laajuisena ja hyvinvointialueet erikoistuvat sotespesifeistä uhkaskenaarioista valittujen teemojen mukaisesti ja varautuvat tukemaan koko YTAa oman skenaarionsa raameissa. Huoltovarmuuskeskuksen kanssa tehdään yhteistyötä tässä materiaalisessa varautumisessa.
- Tilannekuvaa kootaan yhteiselle alustalle YTA-tasolla. Häiriötilanneviestintä toteutetaan YTA:n kattavasti samalla järjestelmällä.

Vaativat tai harvoin tarvittavat sosiaalihuollon palvelut: YTA-alueetasoisen yhteistyön edistäminen

Neuvottelun painopiste: Alueen valmistelutilanne vaativien tai harvoin tarvittavien sosiaalipalvelujen osalta.

Erityisesti keskustelussa

- **Lastensuojelun ja yliopistosairaalatasoisen lasten-/nuorisopsykiatrian hybridiyksiköt**
- Muut alueellista yhteistyötä edellyttävät lasten, nuorten ja perheiden palvelut: esim. vaativat päihdehuollon palvelut, barnahus, ilman huoltajaa maahan tulleiden alaikäisten yksiköt, päihteitä käyttävien äitien ja vauvaperheiden palvelut. Miten alueellinen yhteistyö on toteutettu tai aiotaan toteuttaa?

Mihin asioihin tarvitaan alueen näkökulmasta eniten kansallista tukea?

- Toiveet mahdolliselle säädösvalmistelulle
 - Tarvitaanko esim. velvoittavia säädöksiä? Jos tarvitaan, niin mistä palveluista tai mihin asiaan ?

Alueen diat / Teema: Vaativat tai harvoin tarvittavat sosiaalihuollon palvelut, YTA-sopimuksen sisällöt

Sisältö sopimuksessa	Tarkempi kirjaus sopimuksesta	Toimeenpanon konkretiaa	Suunniteltu aikataulu
Erityisen vaativat palvelut: - Lastensuojelu - Vammaispalvelut - Asumispalvelut - Ruotsinkieliset palvelut - Hengityshalvauspotilaan hoito	YTA-tason asiantuntijaverkosto, jonka kautta koordinoidaan erityisen vaativien palveluiden järjestäminen, esim. konsultaatiokäytännöt sekä linjaukset siitä missä palvelua tarjotaan	Sosiaalijohtajat ja erityispalveluiden palvelujohtajat ja asiantuntijat substanssikohtaisesti. Vetovastuutaho sovittu sisältökohtaisesti	Vuoden 2025 aikana
OT-keskuksen käynnistämisselvitys	Selvitetään osaamis- ja tukikeskustoiminnan käynnistämisen edellytykset	Sosiaalijohtajat ja OT-tukiryhmä, vetovastuu Varhalla	Konsultaatiopilotti alkuvuonna 2025, jatkotoimenpiteet pilotin perusteella
Lähetekriteerit palveluun	YTA-tasoisesti keskitetyn hoidon / palvelun yhtenäiset kriteerit ja tietopohja	Johtajaylilääkärit Varhan vetovastuulla	Kriteerit 2025-2026 aikana
Monialainen palvelu ja asiantuntijuuden jakaminen	Erityisen ja vaativan sosiaalihuollon osaamisen turvaamiseen luodaan mekanismi, jolla jaetaan puuttuvaa asiantuntijuutta alueen sisällä	Sosiaalityön johtajat, digijohtajat Varhan vetovastuulla	Selvitys ja suunnitelma syksyllä 2025
Sosiaalihuollon tehtävänkuvat ja roolit	Kriittisten ammattiryhmien tehtävänkuvien ja roolien yhtenäiset prosessit, niukkojen resurssien tarkoituksenmukainen käyttö	Henkilöstöjohtajat, professiojohtajat, palveluista vastaavat johtajat	2025 aikana

Alueen dia /

Teema: Vaativat tai harvoin tarvittavat sosiaalihuollon palvelut

Erityisesti keskustelussa

- Lastensuojelun ja yliopistosairaالاتasoisen lasten-/nuorisopsykiatrian hybridiyksiköt
- Alueellista yhteistyötä edellyttävät lasten, nuorten ja perheiden palvelut: lastensuojelun hybridiyksiköt, vaativat päihdehuollon palvelut, barnahus, ilman huoltajaa maahan tulleiden alaikäisten yksiköt, päihteitä käyttävien äitien ja vauvaperheiden palvelut. Miten alueellinen yhteistyö on toteutettu tai aiotaan toteuttaa?

Mihin asioihin tarvitaan alueen näkökulmasta eniten kansallista tukea?

- Toiveet mahdolliselle säädösvalmistelulle
- Tarvitaanko esim. velvoittavia säädöksiä? Jos tarvitaan, niin mistä palveluista tai mihin asiaan ?

- Vaaralliset/aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat ja potilaat -> miten järjestään palvelut/yhteinen yksikkö?
- Vammaiset erityistä ja vaativaa tukea tarvitsevat asiakkaat – lääkäri, psykologi, sosiaalityö -> miten järjestään palvelut/yhteinen yksikkö?
- Vaikeahoitoiset vanhusasiakkaat -> miten järjestään palvelut/yhteinen yksikkö?
- Ruotsinkieliset päihdepalvelut (Pohjanmaan HVA:lla ainoa ruotsinkielinen yksikkö Pixne) (aloitettu päihdepalvelujen kokonaiskehittämistyö, jossa Varha ja Länsi-Uusimaa nimenneet edustajansa)
- Mielenterveys- ja päihdeongelmaiset vaikeahoitoiset nuoret
- Minkä tiedon varassa toimitaan? -> Tilastoinnin kehittäminen
- Sosiaalisen raportoinnin kehittäminen
- Sosiaalihuollon porrasteisuus
- HVA-rahoituspohjan kehittäminen – sosiaalihuollon ilmiöitä kustannusten näkökulmasta, nyt diagnoosipohjainen
- Hyvinvointialueet tehneet kehittämistyötä itsenäisemmin tai oman sosiaalialan osaamiskeskuksen avulla, YTA-suunnasta yhteistyötä kehitettävä

ICT ja tiedonhallinta

Miten yhteistyöalue on suunnitellut tarkentavan nykyisen yhteistyöaluesopimukseen ICT:n ja tiedonhallinnan kirjauksia, jotka ne olisivat selkeästi seurattavia ja toimeenpantavia?

Miten yhteistyöalue on suunnitellut etenevänsä vaiheittain tiedonhallinnan yhtenäistämisessä siten, että hyvinvointialueiden välisestä yhteistyöstä saadaan suurin hyöty? Miten tiedonhallinnan yhtenäistäminen tukee aikaisemmin nostettuja toiminnallisia muutoksia?

Miten yhteistyöalue vahvistaa kyberturvallisuuskyvykkyyksiä, varmistaa kriittisen kyberturvallisuusosaamisen ja ylläpitää alueellista kyberturvallisuuden tilannekuvaa esimerkiksi hyödyntämällä yhteisen valmiuskeskuksen rakenteita?

Alueen diat / Teema: ICT ja tiedonhallinta, YTA-sopimuksen sisältöjä

Sisältö sopimuksessa	Tarkempi kirjaus sopimuksesta	Toimeenpanon konkretiaa	Suunniteltu aikataulu
ICT:			
- Yhdenmukainen ICT-kokonaisarkkitehtuuri - Yhteinen projektinhallintamalli - Digipalveluratkaisujen koordinointi ja kustannusjako - Pelastustoimen ICT-yhteistyö	Yhdenmukaiset periaatteet ICT-kokonaisarkkitehtuurille kansallisen mallin mukaisesti sekä projektinhallintamallille. Digitaalisten palveluiden käyttöönoton arviointi ja koordinointi asiantuntijafoorumissa sekä kustannusjaosta sopiminen. Toimialasidonnaisen ICT-yhteistyön lisääminen.	ICT-johtajat ja palveluiden asiantuntijat substanssikohtaisesti. Vetovastuutaho sovittu sisältökohtaisesti	Etenemislinjoista sopiminen kevään 2025 aikana
Tiedonhallinta:			
- Tiedon toisiokäyttö - Toimintaympäristön analyysi - Tiedon kokoaminen vaikuttavista toimista - Mittarit ennakkointiin ja arviointiin - Kirjaamiskäytännöt - Kustannusvertailun menetelmät	Yhteistyön tiivistäminen datan hyödyntämisen tehostamiseksi ja strategisen suunnittelun tueksi. Yhtenäisten menetelmien määrittelemisen datan ja kustannustietojen yhtenäistämiseksi.	Tietojohtajat, professio- ja järjestämisjohtajat sekä muut asiantuntijat sisältökohtaisesti. Vetovastuutahot sovittu sisältökohtaisesti.	Etenemislinjoista sopiminen 2025 aikana.

Alueen diat / Teema: ICT ja tiedonhallinta

Miten yhteistyöalue on suunnitellut tarkentavan nykyisen yhteistyöaluesopimukseen ICT:n ja tiedonhallinnan kirjauksia, jotka ne olisivat selkeästi seurattavia ja toimeenpantavia?

Miten yhteistyöalue on suunnitellut etenevänsä vaiheittain tiedonhallinnan yhtenäistämässä siten, että hyvinvointialueiden välisestä yhteistyöstä saadaan suurin hyöty? Miten tiedonhallinnan yhtenäistäminen tukee aikaisemmin nostettuja toiminnallisia muutoksia?

Miten yhteistyöalue vahvistaa kyberturvallisuuskyykyä, varmistaa kriittisen kyberturvallisuusosaamisen ja ylläpitää alueellista kyberturvallisuuden tilannekuvaa esimerkiksi hyödyntämällä yhteisen valmiuskeskuksen rakenteita?

- Työryhmät pääsevät aloittamaan suunnitelmien jatkotyöstön ja niiden vaiheittaisen edistämisen alkaen 02/25
- Yhteinen kehittämisen malli, tiedonhallintamalli, käsittemalli sekä KA-tavoitekuvausten säännöllinen läpikäynti: Näillä mahdollistetaan synkronoituhankintakalenteri ja entistä kustannustehokkaampi inhouse-yhtiön hyödyntäminen.
- Modulaarinen ja integraatiokyvykäs järjestelmäympäristö mahdollistaa tarkoituksenmukaisten YTA-alueenlaajuisten resurssien käytön ja kyvykkyyksien yhteiskehittämisen.
- Kyberturvallisuuteen liittyen 2M-IT:n tuottama kyberturvapalvelu on YTA-alueen yhdistävä tekijä ja tälläkin hetkellä tehokas keino hallita ja turvata toiminta muuttuvassa turvallisuusympäristössä. Valmiuskeskuksen roolia kyberturvallisuuden kokonaisuudessa pitää suunnitella ja kehittää erityisesti yhteisen tilannekuvan raportoinnin osalta.

Alustava kysymyksenasettelu YTA-neuvotteluihin: TKKI-toiminnan kehittäminen ja sosiaalialan osaamiskeskusten rooli (1/2)

Tausta:

Neuvotteluissa tarkastellaan YTA-aluekohtaisia tilanteita suhteessa valtakunnallisiin tavoitteisiin ja YTA-sopimuksen tilanteeseen. Lisäksi arvioidaan selvityksen tuomaa kuvaa TKKI-toiminnasta, erityisesti sen nykytilasta ja kehityskohdista. Näiden perusteella pyritään tunnistamaan alueelliset vahvuudet ja haasteet sekä luomaan suosituksia kehittämistoimenpiteille.

Alustavat kysymykset:

1. Miten YTA-alueilla on edistytty TKKI-toiminnan tavoitteiden ja toteuttamisrakenteiden yhteensovittamisessa?

→ Mitkä ovat nykyiset vahvuudet ja keskeisimmät haasteet?

2. Miten työnjako ja yhteistyö TKKI-toiminnan sisällöissä ja rakenteissa tukevat palvelujärjestelmän eri tasojen toimintaa?

→ Onko yhteiset toimintamallit riittävästi määritelty?

→ Mitä lisätoimenpiteitä tarvitaan yhteistyön tehostamiseksi?

Alustava kysymyksenasettelu YTA-neuvotteluihin: TKKI-toiminnan kehittäminen ja sosiaalialan osaamiskeskusten rooli (2/2)

3. Miten YTA-tason menettelytavat ohjaavat ja tukevat TKKI-toimintaa?

- Miten menettelytavat vastaavat palvelujärjestelmän tarpeisiin?
- Kuinka menettelytapoja voidaan edelleen yhdenmukaistaa?

4. Miten sosiaalialan osaamiskeskusten uusi rakenne ja tehtävät tukevat YTA-alueen TKKI-toiminnan kehittämistä ja yhteistyötä?

- Kuinka sosiaalialan osaamiskeskusten integrointi YTA-alueen rakenteisiin on edennyt, ja mitä toimenpiteitä tarvitaan asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi?
- Miten tiiviimpi yhteistyö terveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja koulutusjärjestelmän kanssa voidaan käytännössä toteuttaa?

5. Ovatko tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden osallistumisen edellytykset riittävät?

- Mitä esteitä tai kehityskohteita yhteistyössä on tunnistettu?

6. Miten YO-sairaala ylläpitävän HVA:n ohjaus- ja koordinaatiotehtävät toteutuvat sosiaali- ja terveydenhuollossa?

- Mitä muutoksia tarvitaan, jotta rooli tukee paremmin YTA-tason tavoitteita?

Alueen diat / Teema: TKKI-toiminnan kehittäminen ja sosiaalialan osaamiskeskusten rooli, sopimuksen sisältöjä

Sisältö sopimuksessa	Tarkempi kirjaus sopimuksesta	Toimeenpanon konkretiaa	Suunniteltu aikataulu
Strateginen suunnitelma - TKI-toiminnalle - Opetukselle ja koulutukselle	Strategisen TKI-toiminnan suunnitelman päivittäminen sekä vastaavan sopimuksen luominen opetukseen ja koulutukseen	TKIO-johtajat, tutkimustoiminnasta vastaavat johtajat Varhan vetovastuulla	Kevät-syksy 2025
Koordinaatioryhmät: - TKI-toimintaan - Sosiaalihuollon tutkimukseen - Kehittämisen yhteistyöhön	Yhteistyöverkostojen perustaminen hyvinvointialueiden tutkimuksen, innovaatiotoiminnan, kehittämisen yhteistyön edistämiseksi. Sosiaalihuollon tutkimuksen koordinointi ja rahoituksen rakenne	TKIO- ja kehittämisjohtajat, professiojohtajat sisältökohtaisesti Varhan vetovastuulla (kehittämisen yhteistyöverkoston vetovastuu Satakunnalla)	Vuoden 2025 aikana
Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta	Sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnan yhteensovittaminen	Professiojohtajat ja sosiaalialan osaamiskeskusten johtajat, vetovastuullisena Varha	Sopiminen 2025 loppuun mennessä
Opetus- ja koulutussopimukset	Päivitetään sopimukset yhdenmukaisiksi ja vastaamaan nykyisiä tarpeita	Opetus- ja koulutuspäälliköt, vetovastuullisena Varha	Päivityskierros vuoden 2025 aikana
Oppilaitosten yhteistyöelinten päivitys	Opetusta ja koulutusta koordinoivien yhteistyöelinten kartoitus ja päivittäminen tarkoituksenmukaisiksi	Opetus- ja koulutuspäälliköt, vetovastuullisena Varha	Päivityskierros kevään 2025 aikana
Tutkimustoimikunnat: - Terveystutkimuksen toimikunta - Tutkimuseettinen toimikunta	Tutkimustoimikuntien toiminnasta sopiminen YTA-tasolla, nykytoiminnan kirjaaminen sopimustasolla	TKIO- ja tutkimusjohtajat, vetovastuullisena Varha	Sopiminen syksyyn 2025 mennessä

1. Miten YTA-alueilla on edistytty TKKI-toiminnan tavoitteiden ja toteuttamisrakenteiden yhteensovittamisessa?

- YTA-sopimuksen toimeenpano on käynnistynyt (ks. edellinen dia) ja YTA-tasoiset koordinaatioryhmät (Tutkimus, Innovaatiot, Kehittäminen ja Opetus) ovat aloittaneet ja toimeenpano on edennyt aikataulun mukaan sekä valtakunnallisten sote-tavoitteiden mukaisesti.
- Alueellisena vahvuutena traditio tutkimukseen liittyvästä yhteistyöstä. Haasteena kertynyt kehittämisvelka.

2. Miten työnjako ja yhteistyö TKKI-toiminnan sisällöissä ja rakenteissa tukevat palvelujärjestelmän eri tasojen toimintaa?

- Palvelujärjestelmään ja perustason palveluihin (PTH, sosiaalihuolto) liittyvän tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen on etenemässä alueilla.
- Yhteisten toimintamallien määrittely on aloitettu osana sopimuksen toimeenpanoa.
- Lisätoimenpiteinä tarpeelliseksi nähdään nykyiseen toimintamalliin liittyvien riskien hallinta, joista esimerkkeinä sosiaalityön valtion tutkimusrahoituksen (sos.VTR) jakamisen sekä koulutuksen tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisen mekanismit

3. Miten YTA-tason menettelytavat ohjaavat ja tukevat TKKI-toimintaa?

- Palvelujärjestelmän tarpeet tunnistetaan hyvinvointialuetasoisesti, ja YTA-sopimuksen toimeenpano puolestaan toteutuu hyvinvointialueiden palvelujärjestelmän vastuullisten kautta. Kahdensuuntainen viestintä YTA-sopimuksen ja palvelujärjestelmän edustajien välillä varmistaa YTA-tasoisten menettelytapojen ohjaus- ja tukiroolin
- Menettelytapojen yhdenmukaistamistyötä ollaan aloittamassa erityisesti koordinaatioryhmien toiminnan kautta

TKKI-toiminnan kehittäminen ja sosiaalialan osaamiskeskusten rooli

4. Miten sosiaalialan osaamiskeskusten uusi rakenne ja tehtävät tukevat YTA-alueen TKKI-toiminnan kehittämistä ja yhteistyötä?

- Sosiaalialan osaamiskeskuksen organisoituminen ja tehtävät YTA:lla ovat parhaillaan selvityksessä ja suunnittelussa
- Valmistelua on tehty sopimuspohjaisen mallin lähtökohdista (ei uutta omaa organisaatiota osaamiskeskukseksi) ja yhteiset tapaamiset ovat sujuneet hyvässä hengessä
- Uuden asetuksen tavoitteiden saavuttamisessa riskinä nähdään sosiaalialan merkittävä kehittämisvelka, sisältäen mm tiedon ja kirjausten epäyhtenäisyyden ja vaihtelevan laadun

5. Ovatko tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden osallistumisen edellytykset riittävät?

- Kehityskohteita ja esteitä selvitetään ja tavoitteita edistetään YTA-sopimuksen toimeenpanon yhteydessä

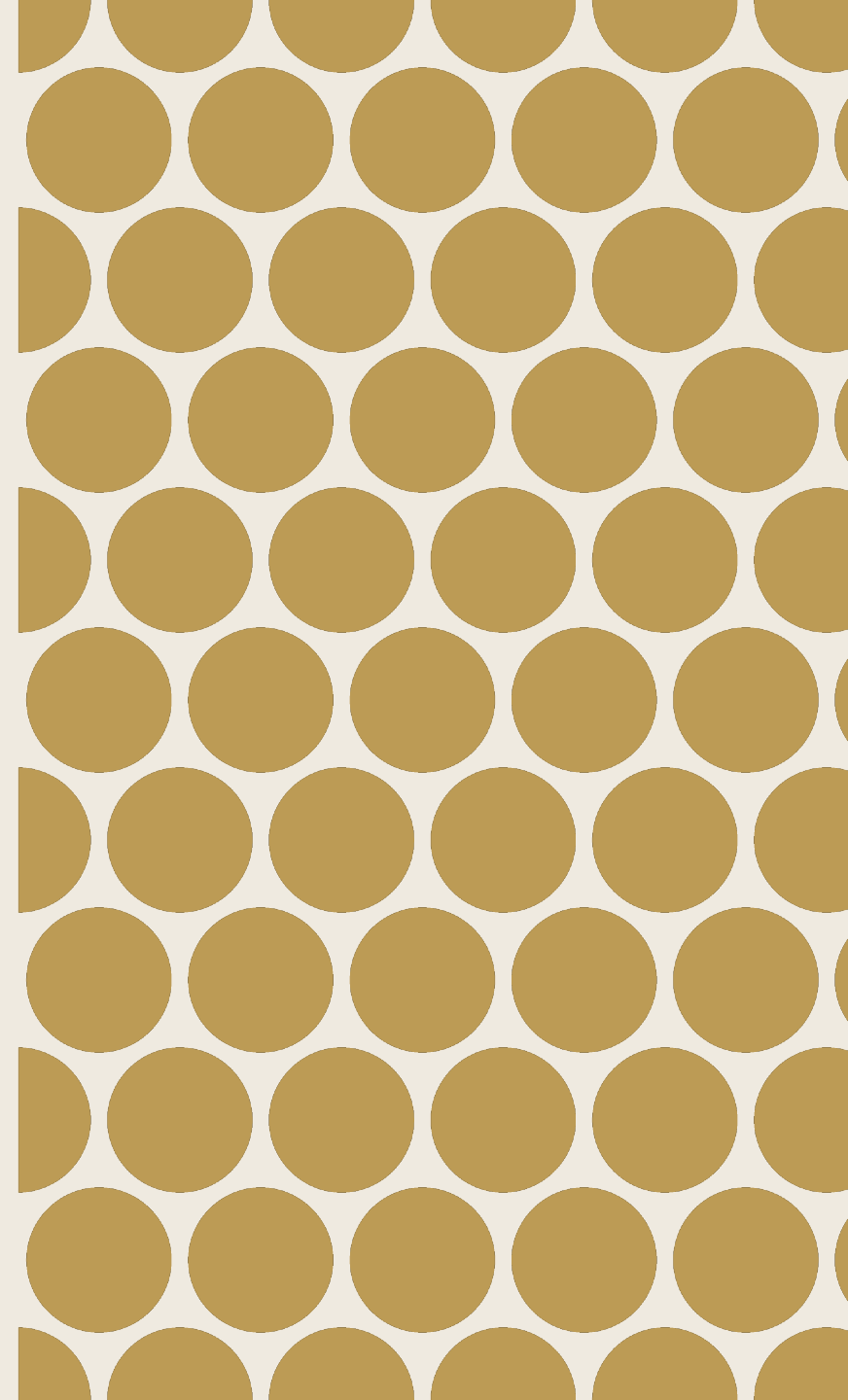
6. Miten YO-sairaala ylläpitävän HVA:n ohjaus- ja koordinaatiotehtävät toteutuvat sosiaali- ja terveydenhuollossa?

- Sosiaalihuolto: Heikosti (YTA-yhteistyön verkostot käynnistetty)
- Terveystenhuolto: Erikoissairaanhoidossa vajavaisesti (sopimus, koulutusyhteistyö, verkostot). Perusterveydenhuollossa heikommin (koulutusyhteistyön ja verkostojen kautta)

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Jatkotoimenpiteet

- Sote-järjestämislaki 36§: ”...Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi. ...”
- YTA-neuvotteluiden jälkeen STM valmistelee helmikuun 2025 aikana ehdotuksen Länsi-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueille tarvittavista toimenpiteistä YTA-sopimisen saattamiseksi sote-järjestämislain, YTA-sopimusasetuksen ja muun sote-järjestämisen lainsäädännön mukaiseksi.
- STM valmistelee kevään 2025 aikana YTA-sopimisen soveltamisohjeen.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet 1/2

- **Vaihtoehto 1:** Hyvinvointialueet jatkavat voimassaolevilla tai vuoden 2025 aikana päivittyvillä yhteistyösopimuksilla vuoden 2025 ajan. ***Nykyisen sote-järjestämislain mahdollistama.***
- **Vaihtoehto 2:** Yhteistyösopimusta on tarvittaessa muutettava (voimaan 1.1.2026 voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti). Muutos voi perustua yhden tai useamman hyvinvointialueen esitykseen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteeseen. ***Nykyisen sote-järjestämislain mahdollistama.***
- **Vaihtoehto 3:** Valtioneuvosto tekee YTA-sopimukset soveltuvilta osin hyvinvointialueiden puolesta (voimaan 1.1.2026 voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti). ***Nykyisen sote-järjestämislain mahdollistama.***

Mahdolliset jatkotoimenpiteet 2/2

- **Vaihtoehto 4:** Sote-järjestämislain YTA-pykäliä ja/tai YTA-sopimusasetusta tarkennetaan ja velvoittavuutta lisätään niiden asioiden osalta, joista YTA-tasoisesti on sovittava. ***Edellyttää HE sote-järjestämislaita ja/tai päivitettyä YTA-sopimusasetusta.***
- **Vaihtoehto 5:** Neljälle yo-sairaalaista vastaavalle hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle säädetään järjestämisvastuu erikseen määräytyistä yhteistyöalueen palveluista/tehtävistä. ***Edellyttää HE sote-järjestämislaita ja terveydenhuoltolaista sekä päivitettyä YTA-sopimusasetusta ja terveydenhuollon keskittämisesetusta.***

Kiitos!

Sosiaali- ja
terveysministeriö